

Rafał Klepka

Zasadność funkcjonowania parlamentu dwuizbowego w demokratycznym państwie unitarnym – przypadek Polski

(fragment)

Dyskusję nad zasadnością istnienia drugiej izby w demokratycznym państwie unitarnym warto przeprowadzić na przykładzie Polski. Funkcjonowanie Senatu przez okres ponad dwudziestu lat, jakie upłynęły od przywrócenia tego organu do polskiego systemu politycznego w 1989 roku, pozwala formułować wnioski, refleksję czy hipotezy. Warto zwrócić też uwagę, iż coraz częściej pojawiają się także deklaracje o konieczności kompleksowej zmiany Konstytucji RP z 1997 roku. Partie polityczne formułowały często w tym kontekście postulaty dotyczące likwidacji lub przekształcenia Senatu. Jednym z najczęściej przywoływanych przez zwolenników bikameralizmu argumentów jest wskazywanie długich tradycji ustrojowych funkcjonowania drugiej izby parlamentu. Z taką sytuacją z pewnością mamy do czynienia w przypadku Polski. Współczesny Senat wywodzi się z rady królewskiej, która ukonstytuowała się w połowie XIV wieku, a więc jest historycznie starszy od izby poselskiej. Z chwilą ukształtowania się tej ostatniej, w końcu XV wieku, możemy mówić o istnieniu w Polsce parlamentu dwuizbowego. Jego istnienie przesądzała Konstytucja 3 maja 1791 roku, druga izba parlamentu funkcjonowała w Księstwie Warszawskim, a po kongresie wiedeńskim w Królestwie Polskim. Nie zrezygnowano z Senatu także w II Rzeczypospolitej. Krok taki podjęty został dopiero przez władze PRL-u, które w drodze sfałszowanego referendum ludowego z 1946 roku podjęły decyzję o likwidacji omawianej instytucji. Nie może w tej sytuacji dziwić fakt, iż polski Senat, niezależnie od jego obecnego miejsca w systemie politycznym, utożsamiany jest z niepodległością, samodzielnością i wolnością narodu i państwa polskiego, zaś rezygnacja z drugiej izby parlamentu przywołuje na myśl rozwiązanie odległe od demokratycznych standardów.

Źródło: Rafał Klepka, *Zasadność funkcjonowania parlamentu dwuizbowego w demokratycznym państwie unitarnym – przypadek Polski*, [w:] *Dylematy współczesnej demokracji*, red. Sylwester Wróbel, Toruń 2011, s. 429–445.